

קובץ
דברי תורה
ושיחות קודש

גליון קע"ג
פרשת משפטים תשפ"ה

ניתן להשיג הגליון

בארדה"ק

ירושלים

אצל הר"ר זלמן לעווין הי"ד

ביתר

אצל הר"ר אברהם לאנדא הי"ד

בני ברק

אצל הר"ר שלמה לייב לאנדא הי"ד

בית שמש

אצל הר"ר שמחה כגנס רוסט הי"ד

חיפה

אצל הר"ר ישראל ברוחבקר הי"ד

בארדה"ב

בארדא פארק

ביהמ"ד אמשינאוו 4408-15th Ave.

וויליאמסבורג

ביהמ"ד אמשינאוו 144 Rodney st.

מאנסי

ביהמ"ד ווארקע 10 Maple ter.

לעייקוואד

אצל הר"ר ישראל נתן ברום הי"ד

יו"ל ע"י מכון דברי תורה – אמשינאוו

© כל הזכויות שמורות

לתרומות, הנצחות, ולקבלת הגליון

amshinov40@gmail.com

קו אוצרות אמשינאוו

1605-3136-873

(בארדה"ק 074-7964020)

שיעורי תניא בשלוחה 2

סדר ועימוד:

טקסטורה

bs0504177@gmail.com | 0504.177.077

תוכן הענינים

זה עשה האלקים * אורייתא בלא דחילו
ורחימו לא פרחא לעילא * והיה בלבי
כאש בוערת * רך כקנה * מאור פניו של
אדם בשבת * העיקר להתחזק מכאן
ואילך * חללה של רשות * בגדי קודש
* להזהר מחריפות שאינה של אמת *
תוכחה מסותרת * קשר צדיקים * פועל
ישועות * גדולה תשובה שמגעת עד כסא
הכבוד * ורשעת הרשע לא יכשל בה ביום
שובו * השמר לך ושמור נפשך מאד *
שערי תשובה לעולם פתוחים * להרבות
בכל מיני שמחה

סעודה שלישית פרשת משפטים - שקלים תשפ"ג:..... כא

והסר שטן מלפנינו ומאחרינו * קיום
העולם תלוי במעשי האדם * העשיר לא
יתגאה והדל אל יתייאש * ב' מיני תשובה
* תשובה מאהבה ובשמחה

שיחות קודש *

הרה"ק רבי לייבעלע אייגער זי"ע..... כד

בנן של קדושים * שאו ידיכם קודש *
והייתם נקיים * לא תכירו פנים... כקטן
כגדול... * כבוד רבו קודם * דרך מצוותיך
ארוץ * הצלת נפשות דוחה תלמוד תורה
* ותלמוד תורה כנגד כולם * מקאצק
לאיזביצא

דברי תורה *

סעודה שלישית פרשת משפטים - שבת שקלים תשפ"א..... ה

חומה שאי אפשר לעבור * זקיפת הראש
- דעת להתקרב לה' * ודעת דרכי יחפזון
* להעלות הגשמיזות לה' * ביאור ל'
הפייט 'ושקל' אשא

קידושא רבא פרשת משפטים תשפ"ב..... ח

הכנה ללימוד התורה - והתבוננות אחר
הלימוד * שמחת עולם תהיה להם

סעודה שלישית פרשת משפטים תשפ"ב..... ט

הללו עבדי ה' * מנוחה שלמה שאתה
רוצה בה * הדבק בחכמים ותלמידיהם

ליל שבת קודש פרשת משפטים - שקלים תשפ"ג:..... י

ושמרו בני ישראל את השבת * לקיים
מילי דנזיקין * כח של קדושה בחודש אדר
* סור מרע - ועשה טוב * נכספה וגם
כלתה נפשי לחצרות ה' * ישמח לב
מבקשי ה' * תן דעתך שלא תקלקל *
קדש עצמך במותר לך * מה נשתנה אוזן
מכל אברים שבגוף * מסיר אזנו משמוע
תורה * כשזה קם - זה נופל * זה לעומת

פרשת משפטים

סעודה שלישית פרשת משפטים - שבת שקלים תשפ"א

הרבי מקאצק שצריכים להגיד לה שתשלח מעות בשביל החברייא, וכששמע הרבי מקאצק זה, הכריז 'געלט, פו געלט'. ור' פייוויל מגריצא אמר שמילים אלו עשו עליו כ"כ רושם עד שלא היה יכול להביט על מעות כמה ימים אח"כ.

וזה היה כוחו של משה רבינו. שאמר את הדברים באופן כזה שהאיר האמת, עד שלא יכלו לעשות אחרת.

זקיפת הראש - דעת להתקרב לה'

עתה הוא פרשת שקלים, ידועים דברי המדרש **תנחומא** (כי תשא פרק ג') מי שלמד תלמידים הרבה אומרים תלמידיו הלכות

חומה שאי אפשר לעבור

ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם. הנה שימה הוא לשון המתאים על נתינת חפץ, אבל בלימוד הלכות התורה, ראוי לכתוב, אשר תאמר לפניהם, ואמר כ"ק **א**אזמו"ר **ז**צל"ה"ה בשם זקנו אדמו"ר הרה"ק רבי מנחם זי"ע, "דו זאלסט עס אוועק לייגען פאר זיי, ווי א אייזערנעם וואנט", אשר לא יוכלו לעבור, וזה אשר תשים לפניהם. ודו"ק.

והביאור בזה עפ"י מעשה שהיה בימי

מפרשיסחא **ז**צוק"ל שהיה אז דחקות גדול אצל החבריא והיה אשה עשירה מפורסמת בשם תמר'ל שהיתה מחזיק בכספה את חצרות הצדיקים, ואמר הה"ק ר' פייוויל מגריצא לפני

ודעת דרכי יחפצון

ובבני יששכר (אדר מאמר ב, דרוש ב') מבאר את דברי המדרש, בהקדם הידוע שהקב"ה ברא את האיברים, והדעת שולט עליהם, ושופט איך ישתמש האדם בחושים הללו, מתי יפתח העינים ומתי יעצום אותם, ומתי יסתום האזנים שלא לשמוע דבר האסור, וכן הפה מתי לדבר ומתי לחשות, נמצא דביד הדעת להחליט אימתי לעשות רצון ה'. והנה ידוע שבחינת משה הוא הבחינה של הדעת של כללות ישראל, וכשהאיברים מתיישרין על ידי הדעת, לבל ילכו דרך עקלתון, זה נקרא זקיפת ראש. והנה כל זמן היות משה רבינו ע"ה עם ישראל בחיים חיותו היה מאיר לדעתם של ישראל, ועל כן לפני פטירתו, חשש פן ח"ו אחרי גניזתו ילך הדעת דרך עקלתון, וישתמשו באיברי הראש בדברים שהם מצד הקליפות ויטמאו ח"ו את קדושתם, על כן הבטיחו הש"י, כשם שאתה עומד כעת ונותן להם פרשת שקלים ואתה זוקף את ראשן, כך בכל שנה וכו', יקבלו בזכותך את כח הדעת להטות לבכם לטובה.

ושמועות משמו ומזכירין שמו בכל שעה ואין מניחין אותו לישון בקבר וכו'. בפרשת שקלים אמר משה לפני הקב"ה, רבש"ע משאני מת אין אני נזכר, א"ל הקב"ה, חייך כשם שאתה עומד עכשיו ונותן להם פרשת שקלים ואתה זוקף את ראשן, כך בכל שנה ושנה שקוראין אותה לפני, כאלו אתה עומד שם באותה שעה, וזוקף את ראשן וכו'.

והנה עד שאנו דנין מה נעשה בזמנינו, הרי עלינו ללמוד מהו ענין זקיפת ראש שהיה בימי משה, ובפשטות נראה שמשה רבינו הכניס דעת בבני ישראל, על ידי שלימד אותם ליתן מחצית השקל כדי להביא קרבנות, שענין הקרבנות הוא ההתקרבות של האדם להשי"ת, ובזה זקף את ראשן, וכדברי האוזה"ח הק' (כי תשא ל, יב) כי תשא לשון נשיאות ראש וכו', כי החוטא גורם בחטאו כפיפת ראשו, כי בחינת הרע מהותה היא אל ארץ תביט כי שפלה היא, ובחינת הקדושה היא נשיאת ראש והרמת המהות והאיכות עיי"ש.

ולאור הדברים האלו אפשר לפרש הכוונה, שיקח שקל שלם כלומר שכלול בו גם מחצית הבהמי, ויתקרב לה' בשלימות.

ועוד אפשר לומר שהטעם שנאמר ושקל אשא, ולא חצי שקל, כי השקלים החדשים היו כדי להשתמש בהם לאחר ראש חודש ניסן, שכן אסור להשתמש בכסף של השנה שעברה, ולכן עתה בשבת שקלים שאנו כוספין ומתגעגעים להבאת השקלים לעבודת בית המקדש, אנו אומרים להקב"ה שאין אנו רוצים להמתין עד ניסן, אלא כבר עתה אנו רוצים לזכות לבנין אריאל, ונביא חצי שקל עבור חודש אדר דהאי שתא ועוד חצי שקל עבור חודש ניסן.

יתן ה' שנוכה לדעת דקדושה ולעשות רצונו יתברך, ולגאולה שלימה בב"א.

להעלות הגשמיות לה'

ונרמז דבר זה בפרשת שקלים, שכן שק"ל בגימטריא נפ"ש (מספר ת"ל), וכוחות הנפש שבאדם מחולק לשנים, יש בו מחצה לה', ומחצה הוא חלק הבהמי, והחיוב מוטל על האדם להטות גם מחצית השני גם כן להשי"ת, וזהו הרמז במצוה זו, שנצטוינו לתת מחצית שק"ל להשי"ת, היינו שגם המחצית שהיא נפש הבהמיית יתקדש להשי"ת, ועל ידי זה הוא נשיאת ראש וזקיפתו לישראל. והבטיח הש"י שבעת אשר יקראו פרשת שקלים, אזי משה רבינו ע"ה סוד הדעת עומד עמהם להטות דעתם ורצונם לה' וזוקף את ראשן, עכתוד"ק.

ביאור ל' הפייט 'ושקל' אשא

ובזה יובן הלשון ושקל אשא בבית נכון ונישא וכו'. שלכאורה רק מחצית השקל מביאין,

קידושא רבא פרשת משפטים תשפ"ב

הקדושה, דהיינו מה לימד אותי התורה ומה נשתנה בי עייז לטובה.

שמחת עולם תהיה להם

משנכנס אדר מרבין בשמחה (תענית טז). וקשה אמאי לא נאמר 'שמחים' או 'צריך להיות בשמחה' וכדו', וביאר כ"ק אזמור' זצ"ל ה"ה דבשמחה צריכים להיות כל השנה, שהרי בלי זה אי אפשר להתקיים כלל, ובחודש אדר צריכים רק להרבות את השמחה.

וכפי שאמר פעם, שהשו"ע אורח חיים מתחיל עם הפסוק, שויתי ה' לנגדי תמיד, ומסיים עם הפסוק טוב לב משתה תמיד, נעוץ סופו בתחילתו, שכן רק עיי טוב לב משתה תמיד דהיינו מידת השמחה, מגיעים לשויתי ה' לנגדי תמיד. נמצא שצריך להיות תמיד בשמחה, ובחודש אדר מרבין בו, כן יעזרנו ה'.

הכנה ללימוד התורה - והתבוננות

אחרי הלימוד

ואלה המשפטים וגו', במדרש (ל, ג) כתיב למעלה (בפר' יתרו) 'ושפטו' את העם בכל עת וגו', ונאמר כאן 'ואלה המשפטים', ועשרת הדברות נמצא באמצע. משל למטרונה שהיתה מהלכת, וחילים הולכים מלפניה, וכן יש חיילים מאחריה, והיא באמצע, כך התורה, דינין מלפניה, ודינין מאחריה, והיא באמצע.

והרה"ק מנאדרוין (חתנו של הרב הק' ר' מענדעלע ווארקער זי"ע) בספרו **ישרש יעקב** מבאר את דברי המדרש כך, שהתורה דינין מלפניה, היינו שיש מידת הדין לפני שלומדים את התורה, היינו שצריך לחשב ולדון את עצמו מי אנכי שאזכה ללמוד תורת ה', וכך ילמד בהכנעה גדולה לפני ה', ודינין מאחריה, שידון עצמו לאחר הלימוד לאמור, במה אני הולך מהתורה

סעודה שלישית פרשת משפטים תשפ"ב

הללו עבדי ה'

וְאֵלֶּה הַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר תִּשְׂמֶנּוּ לַפְּנֵיהֶם. כִּי תִקְנֶה עַבֵּד עַבְרִי שֵׁשׁ שָׁנִים יַעֲבֹד, וּבִשְׁבִיעִית יֵצֵא לְחֻפְשֵׁי חָנָם.

פְּרִשָׁה זו הוא תיכף אחר פרשת מתן תורה, ואיתא מהרה"ק ר' לייבעלע אײגער זצ״ללה״ה, שהשייכות ביניהם הוא, שעשרת הדברות מתחיל באנכי ה' אלוקיך, שהקב"ה ברא את הכל, ואח"כ בא הציווי, לא יהיה לך וגו', שזה מורה ובא שאין שום דבר אחר זולת השי"ת, כלומר שאין לקבל מרות ולהשתעבד לשום דבר זולת לאלוקים חיים.

מנוחה שלמה שאתה רוצה בה

וְלָכֵן פרשה זו שהיא אחר מתן תורה, מתחיל בעבד עברי, שזה מיירי במי שלא עלה מורא שמים על ראשו, והוא עבד לעבדים, ומשתעבד לענינים אחרים, ועל זה אמרה תורה שהעצה היעוצה הוא,

שש שנים יעבוד ובשביעית יצא לחפשי חנם, שאף אם במשך כל ימי השבוע הוא ביד יצרו, בהגיע יום השבת קודש, יתבונן בענין של 'כי לי בני ישראל עבדים', ואין על בר ישראל שום שעבוד אחר. ואכן הזמן המוכשר להתבוננות זו, הוא בשבת קודש, כיום הניח ה' לך מעצבך וגו' ומעבודה קשה, וזה היום מוכן הוא, להתענג על ה', עכתוד"ק.

הדבק בחכמים ותלמידיהם

וְעַפְיֹזִי מתפרש המשך הפסוקים, ואם אמר יאמר העבד אהבתי את אדוני, פירוש אני אוהב השם יתברך, ואת אשתי, פירוש וגם אני אוהב את עניני עולם הזה. לא אצא חפשי, פירוש ולכן אינני יכול לצאת חפשי, אזי, והגישו אדוניו אל האלוהים, שהוא בית דין, כלומר שיסתופף בצל החכמים והצדיקים, ועי"ז ורצע אדוניו את אזנו במרצע ועבדו לעולם, יכנס באזנו היטב שהוא עבד לה' אחד בלבד.

צדיקים וחסידים ומהם ילמד דרכי ה'. יתן ה' שנוכל לעבדו בלבב שלם, ונזכה לגאולה שלימה במהרה אמן.

נמצא שצריך בכח השבת להתעורר לעבוד את ה', ואם לא די בכך, צריך להיות יחד עם

ליל שבת קודש פרשת משפטים – שקלים תשפ"ג

שאלו רומזים גם על ארבעה אבות נזיקין בנפש האדם, והמה, 'השור' הוא מלשון 'אֲשׁוּרְנוּ' וכן 'שור' כי אזלת ידינו, שהוא רֵאִיָה והסתכלות, דהיינו שמירת העינים, 'הבור' הוא עם הארץ והולך בטל, מלשון שדה בור שאינה חרושה וזרועה, כמו אין הבור ירא חטא, המבעה (לדעה א') הוא 'שן' רומז לתאות אכילה, ו'ההבער' זה אש הכעס.

כח של קדושה בחודש אדר

בקדושת לְוִי (פר' תצווה) מצינו דחודש אדר הוא כנגד

יוסף, על כן יש כח מיוחד של קדושת יוסף בחודש זה, ויוסף כידוע נקרא שור כדכתיב וברצונם עקרו שור, וכן בכור שורו הדר לו, שכאמור זה הבחינה של שמירת העינים.

ושמרו בני ישראל את השבת

הרה"ק רבי צבי בן הבעל שם טוב זי"ע שאל את הרה"ק רבי פנחס קאריצער, איך עושים הכנה לקבל קדושת שבת, כדכתיב והיה ביום השישי והכינו את אשר יביאו, על זה השיב, שעל דבר הניתן מלמעלה, כיון שעדיין אינו יודע מה יתנו לו, אי אפשר לו לאדם להכין עצמו לזה, אך אפשר לעשות הכנה אחרת, על ידי שישמור עצמו מכל דבר רעה המזיק לנפש, ובזה יהא מוכן לקבל קדושת שבת.

לקיים מילי דנזיקין

איתא מהבעל שם טוב (צוואת הריב"ש קכ"א), על ארבעה אבות נזיקין המוזכרים בפרשה, השור והבור והמבעה וההבער,

סור מרע - ועשה טוב

בהקדמת הספה"ק תפארת שמואל מובא שערך לראשונה את שולחנו בשבת קודש פרשת משפטים שנת עת"ר, כשלושה שבועות אחרי הסתלקות אחיו ה'ישמח ישראל' זי"ע, ופתח ואמר: דוד המלך מבקש מה' בתהילים (פרק קי"ט) 'דרך שקר הסר ממני, ותורתך חנני', מתחילה ביקש להסיר ממנו דרך שקר, רק לאחר-מכן הוסיף והתפלל 'ותורתך חנני', שיזכה לקבל תורה עם אמת ע"כ. והביא התעוררות גדול כדיבוריו אלו.

ועל פי האמור אפשר לפרש, שמצאנו ג' אופנים של נזק השור: קרן שן ורגל, וכן יש ג' חלוקות אלו גם בנזקי העין. 'קרן' כולל בתוכו כל האופנים של כוונתו להזיק, היינו זה שעובר חטאים בפשיעה, 'שן' יש הנאה להזיקו, רומז לזה שאינו יכול להתגבר על תאוותיו, ויש 'רגל' שהזיקו מצוי, היינו אף בלי כוונה לנזק ובלי הנאה להזיקו, אלא סתם

הולך בטל כבהמה, על כן אינו משים ליבו איך שנופל מן הפח אל הפחת. והם ג' דרכי הנזק שעלולים להיות. ובזה נוכל לפרש 'דרך שקר' הסר ממנו, 'שקר' ר"ת שן קרן רגל. ועל ידי זה שהאדם נשמר מנזקי הנפש יוכל לקבל קדושת התורה, וזהו ותורתך חנני. כלומר בזה שהאדם נזהר מקלקול, נעשה כלי ראוי לקבל את הקדושה.

נכספה וגם כלתה נפשי לחצרות ה'

וזה הבנה להינצל מכל המזיקין, מתחיל בזה שמכניסים את ההשתוקקות לדברים שבקדושה, וכדאי תא בשפת אמת (לקוטים ר"ח אדר) לענין מחצית השקל, שעל ידי הנדיבות של האדם להשי"ת, מתבטלים התאוות והרצונות שאינם טובים, וכשנעשה בן חורין מתאוות היצה"ר, בא לידי שמחה. (ועיי"ש איך שביאר בזה, משמיעין על השקלים ועל הכלאים).

ישמח לב מבקשי ה'

בגמרא תענית (כט, א) כשם שמשכנס אב ממעטין בשמחה, כך משכנס אדר מרבין

לצאת מהעולם, לא תצא כצאת העבדים, לא תצא מלוכלכת בחטאים, כדרך העבדים שמתלכלכים. ובנועם אֵלִימָלֵךְ שלא תצא כצאת העבדים בראשי אברים כגון שן ועין וכו' פירוש שלא תקלקל את האברים ח"ו את השן באכילה, ואת העינים מלשמרן כראוי.

בגמרא שבת (קנב, ב) מובא הפסוק (קהלת יב, ז) והרוח תשוב אל האלהים 'אשר נתנה, ודורשים בזה, תנה לו 'כמו שנתנה לך', כמו שהוא נתן לך אותה בטהרה, אף אתה החזירהו בטהרה, משל למלך שנתן בגדי מלכות לעבדיו, הפקחין שמרו עליה כראוי, והטפשים עשו בהן מלאכה. לימים ביקש המלך את הבגדים, הפקחין החזירו אותן נקיים ומגוהצין, והטפשין החזירו כשהן מלוכלכין, על פקחין אמר, ינתנו הבגדים לאוצר והם ילכו לבתיהם לשלום, ועל הטפשין אמר, הבגדים ינתנו לכובס, והן יתחבשו בבית האסורים וכו'".

בשמחה. ובאמת מהו השייכות בין שני דברים אלו, דמשתמשים בתיבת 'כשם', משמע שגדרם שוה, ולכאורה הם שני ענינים נפרדים. ונראה דבחודש אב מתאבלים על הבית שחרב ואיננו, ויש בזה כללים איך למעט השמחה, אך חודש אדר מידה אחרת יש בה, שפותחים בקריאת פרשת שקלים, המורה שאנו שמשותקקין לבית המקדש השלישי שיבנה במהרה, ועל כן נאמר שיש להשתמש באותה מידה של חודש אב, אך להיפך, בבחינת שמחים בבנין עירך.

תן דעתך שלא תקלקל

כי ימכור איש את בתו לאמה לא תצא כצאת העבדים, ובזוה"ק (משפטים צז, א) מפרש בדרך מוסר, איש זה הקב"ה, את בתו זה הנשמה, לאמה, שנשלחת להיות משועבדת לגוף בעולם הזה, אזי מבקש הקב"ה, במטו מנייכו, בשעה שיגיע זמנה

על הר סיני לא תגנוב והלך וגנב תרצע וכו'. קודם יש לבאר על פי פשט, אמאי רוצעין האוזן מפני ששמע בהר סיני וכו', הלא טעם זה שייך בכל עובר עבירה, ששמע בהר סיני את הלא תעשה, ואם כן יהא נרצע באזנו, מפני אוזן זו ששמעה לא תעשה עבירה פלונית וכו'. ובפירוש ל"קט בהיר מביא דברי המהר"ל בגור ארי', דזה פשוט דעצם הרציעה אינו בגלל לא תגנוב, אלא עיקרו מחמת סימן עבדות כפי שעושים לכל עבד קבוע, ומעתה נשאר רק לדון היכן לעשות הסימן, ועל זה באו חז"ל וקבעו לרצוע את האוזן דוקא, ולא שאר אברים, מפני הטעם של אוזן זו ששמעה וכו'.

מסיר אזנו משמוע תורה

האמרי אמת ביאר בדרך מוסר את הטענה של אוזן זו ששמעה וכו', שבעצם איך יתכן

קדש עצמך במותר לך

ובאור החיים הק' פרשת בהר (כה, לו) **את כספך לא תתן בנשך וגו'** כשאדם משלים תאות נפשו הבהמית, ומשתמש בכסופיו לדברים לא טובים, החטא נושך את האדם, ומטיל בו ארס המחשיך את אור הנפש, וזה פירוש, את כספך, הם הדברים שהאדם כוסף בהבלי העולם, לא תתן לו בנשך, כי טבעו לנשוך בנשמת האדם. **ובמרבית לא תתן אכרך פירוש**, אפילו דבר שהורשית לאכול, לא תרבה בו, כי כשאדם הולך אחר גרונו וממשיך תאוותו למותרות, אף בזה מחשיך את אור הנפש, כי כשזה קם זה נופל, כשמתרבה תאבון הגוף, מתמעט תאבון הרוחני.

מה נשתנה אוזן מכל אברים שבגוף

ורצע אדוניו את אזנו במרצע. **וברש"י** אוזן זאת ששמעה

ממה שקיבלת, אזי לפחות תחזירו כמו שקיבלת אותו, עכד"ק, ואף שזו נמי עבודה גדולה, שכן הנשמה יורדת לתוך עולם מלא קליפות, ולכן גם להחזיק נקי צריך לכך יגיעה, אך לפחות לזה צריך כל אחד להשתדל להגיע אליה.

זה לעומת זה עשה האלקים

כי תצא אש ומצאה קוצים ונאכל
גדיש. בדגל מחנה אפרים
מביא את הפסוק (תהלים צז, ג) אש
לפניו תלך ותלהט סביב צריו.
שהקב"ה שולח אש התלהבות גדול
לעולם, והמטרה היא כדי שיוכלו
לעובדו בלבב שלם, אך זה תלוי
במקבלים, כי אם ח"ו המקבלים
אינם מקבלים את השפע לעזר
לעבודתו, אזי ח"ו מתהפכת לדין,
דהיינו שמתהפך לכעס ושאר מדות
לא טובות, שאף הם ממידת האש,
וכידוע שעל ידי הכעס מסתלק
הנשמה מהאדם.

וזהו 'כי תצא אש' מאת הקב"ה,
הרי זה עזר גדול למען יהא
התלהבות גדול לעבודתו, אך אם
'ומצאה קוצים' שהאש משתמשים
בו שלא לטובה, אזי נהפך למשחית,
'ונאכל גדיש', שאף התבואה הטובה
נהרסת, וזה רומז לנשמה, שהיתה
צריכה לקבל את האש לצורך
עבודת ה'.

שאיש זה לא שם ליבו לדברי
התורה שנאמרה בהר סיני, אלא
וודאי שאוזן זו שמעה הרבה ליצנות
וניבול פה, ולכן שוב אינו יכולה
לשמוע עוד דברי תורה, על כן יש
לרצוע אותה על שמיעת הליצנות.
ובפרט לדעה הסוברת (ע' בכורות לז,
ב) שרועעין את האליה, הרי אמרו
בכתובות (ה, ב) מפני מה אוזן כולה
קשה והאליה רכה, שאם ישמע אדם
דבר שאינו הגון יכוף אליה לתוכה,
וכיון שלא נהג בה כראוי לה,
רועעין אותה.

כשזה קם - זה נופל

ובך אמרו במדרש שיר השירים
(א, כא) שהלב הוא ככוס מלא
שמן, ואם נופל לתוכה טיפה של
מים, יוצאת כנגדה טיפה של שמן,
כמו כן אם נכנס דברי תורה ללבו
של אדם יצא כנגדו דבר של
ליצנות, ואם נכנס ללב דבר של
ליצנות יצא כנגדו דבר של תורה
ע"כ. ולכן הממלא את לבו בהבלים,
קשה לו להכיל דברי תורה.

המטבע צריכה להיות מתוך אש
ההתלהבות, והרר"ב תמה איך זכו
במקום כזה הרחוקה מחסידות
לחדש ענין נשגב כזה.

וזדו באמת ענין השקלים לתקן
את יסוד האש, כדברי
המדרש תנחומא (כי תשא) כמין
מטבע של אש הראה לו הקב"ה
למשה וא"ל כזה יתנו. שיהי' לבו
בוער כאש לעבודתו יתברך, ובכך
יזכה גם לאש אוכלה אש, לתקן את
כל גופו.

רך כקנה

השבוע היארציית של הבית
ישראל מגור, הנהגתו
היה בלבוש של שארפקייט, אך היה
מלא חסד ורחמים, כ"ק אומור
זצ"ל ה"ה התבטא פעם, 'דער בית
ישראל איז געווען א ווייעכע'.

מאור פניו של אדם בשבת

שמעתי מאדם חשוב, שבערב
שבת קודש, כאשר בית
מדרשו היה מלא בחסידים שבאו

אורייתא בלא דחילו ורחימו לא

פרחא לעילא

ועל פי זה אפשר לבאר ענין
'מטבע של אש', כזה יתנו,
שצריך להשתמש בכח האש כדי
לעבוד את ה' עם חיות והתלהבות,
וכדברי הרה"ק בע"ה התולדות זי"ע,
בספרו **בן פורת יוסף**, שמביא משל
על איש אחד שלמד את אומנות
הצורפות אצל הצורף, ואחר שגמר
ללמדו, רשם לו את כל סדר
העבודה, אך זאת לא רשם שצריך
לשים בתחילת המלאכה גחלת של
אש בתוך המפוח, כי זה מילתא
דפשיטא ואין כל צורך להזכירו, אך
זה האיש לא הבין אלא דברים
ככתבם, ולא עלתה בידו כלום.
והנמשל מוכן כי עיקר גדול בעבודה
שיעשה כל דבר עם התלהבות.

והיה בלבי כאש בוערת

מסופר שהרבי ר' **בונם**

מפרשיסחא זי"ע כאשר

היה בדאנציג אשר במדינת
דייטשלאנד, שמע איך מגיד אחד
מפרש את מה שאמרו חז"ל שהראה
לו מטבע של אש, היינו שנתנית

איזה חטא, אמר נו א נ'עבירהלע, כי רצה שיתחזק.

חללה של רשות

תקופה לאחר הסתלקותו הראה אחד לב"ק אמו"ר זצ"לה"ה את תמונתו, והגיב, יא דאס איז ער, ער איז געווען א חללה של רשות!¹...

בגדי קודש

היה בחור מחוץ לארץ שהתקרב לחסידות, ולבש בעקיטשע בשבת, בחודש תשרי חזר לביתו, ובא להיפרד מהבית ישראל, לאחר שנסע לביתו, שלח הבית ישראל שליח לישיבה שלו, וביקש להביא לפניו את הבעקיטשע מהארון של הבחור ההוא, אחר כך חיפש שליח שנוסע למדינה ההוא, וצוה להביאו לביתו ולומר שהרבי שלח לו...

מקרוב ומרחוק, היה הרבי עדיין בחדרו בבגדי חול, ואחר פתח מעט את הדלת, הוציא רק את ראש ידו, ועברו כולם בסך ונגעו בקצות אצבעותיו לנטילת שלום, אח"כ סגר הדלת במרפקו, זרק את כובעו על הכורסא הוריד החאלעטיל ולבש הבעקיטשע וחבש על ראשו את השטריימל, ניגש לכיור ורחץ ידיו ופניו בחמין, ובין רגע פשט צורה ולבש צורה מאירה שבת'דיג, וכך נכנס לבית המדרש. הלוואי שגם אנחנו נדע מעט לפשוט צורה של חול ולהיות שבת'דיג.

העיקר להתחזק מכאן ואילך

סיפר לי אחד, שבשעתו היה צריך לתקן מעשיו, והבית ישראל תמיד היה חוזר ואומר לו, 'פון היינט אן וועסטו זיין גוט'?!... ופעם כשאחד רצה לעשות תשובה, ופרט

ב. ראה בגמ' שבת יא ע"א, אם יהיו כל הימים דיו, ואגמים קולמוסים, ושמים יריעות, וכל בני אדם לבלרין, אין מספיקים לכתוב חללה של רשות, מאי קראה, אמר רב משרשיא שמים לרום, וארץ לעומק, ולב מלכים אין חקר. וברש"י, חללה של רשות. עומק לבם, שהוא צריך להיות לו לב לכמה מדינות, למס הקצוב ולכמה מלחמות ולכמה משפטים, והכל ביום אחד.

תוכחה מסותרת

אגב אורחא, החסיד ר' משה מידנר זצ"ל ישב פעם בטיש אצל רבותיו, והעבירו שיריים מן הקוגעל, וישב לידו יהודי שרצה עוד חתיכה, וכבר העבירו הלאה את הצלחת, על כן אמר לר' משה 'כזית', כמי שצריך עוד מעט להשלים לכזית, שאלו ר' משה, ברמזי דחכמתא, 'האם אין אתם מדברים בשבת אלא בלשון הקודש'...

קשר צדיקים

הרה"ק ר' איציקל מפשעווארסק, היה לו עבודה גדולה לחלק קוגעל בשבת, והיה לו כוונות גדולות בזה, ונהג לומר שמי שאוכל מהקוגעל שלו, לא יהא ציוניסט ולא יהא מזרחיסט, ולא רצה להמשיך, כי היה בידידות עם הבית ישראל... ישנם כמה מכתבים של הבית ישראל אליו.

פועל ישועות

פעם בא אחד לרבי איציקל עם קוויטל ופדיון להזכיר על

להזהר מחריפות שאינה של אמת

מאד לא נחה דעתו, מאלה שמשתמשים בדיבורים של נוסח קאצק, בדור שכבר לא שייך לזה. כי אכן לפעמים האמת מכאיב ומועיל לעבודה, אך זה נאמר בעיקר כדי שהאדם יתקן את עצמו, שידע לנקות עצמו מפניות, ויהא עבודתו עבודת אמת לשם שמים. אך כהיום אין אתנו יודע עד מה לנהוג בזה לעבודת הבורא, ועל כן נשארה רק צורה חיצונית, ומזה באים לזלזל בדברים מקודשים או פגיעה בזולת. כגון לומר כליל יום הקדוש, לאמיר דאווענען 'א מעריב'. וכן היה מעשה בתקופת החידושי הרי"ם, שהיה רב גדול אחד, שהיה לו על שולחנו מודבק נייר שעליה כתוב שיויתי ה' לנגדי תמיד, לאחד מחסידי קאצק זה היה נראה מדי חיצוניות'דיג, על כן שאל את הרב, הלוא יודעים אתם ש"ס ופוסקים בעל פה, וכי רק זה הד' תיבות אין אתם זוכרים... והחידושי הרי"ם הקפיד על חסיד זה שהחציף פניו.

'אנו הבאנו אותו עד כאן, ואנו נמשיך להביאו הלאה...' הגבאי ששימש את הרה"ק ר' איציקל בתקופה ההוא שמר את ארבעת הקווטלעך, ובעת נישואי הבן הנולד, מסרם למשפחה.

גדולה תשובה שמגעת עד כסא הכבוד

בגמרא ברכות (י, א) ישעיהו הנביא הלך לביקור חולים אצל חזקיהו, ואמר לו ישעיהו בנבואה, צו לביתך כי מת אתה ולא תחיה וגו', משום שלא עסק בפריה ורביה, על כך ענהו חזקיהו, שהיה לו סיבה טובה לכך, שכן ראה ברוח הקודש שילדיו לא יהיו הגונים וכו', אמר ליה בהדי כבשי דרחמנא למה לך, יש לך לקיים ציווי ה', והטוב בעיניו יעשה, על כן ביקש חזקיהו מישעיהו שיתן לו את בתו לאשה, ואולי בזכות שתיהם יחד יולדו צדיקים, ועיי"ש ההמשך, שאמר כלה נבואתך וצא, כך מקובלני מבית אבי אבא אפילו חרב חדה מונחת על צוארו של אדם אל ימנע עצמו מן

לידה בניקל, לאחר שקרא הקווטל ולקח הפדיון אמר, שלא נכתב כראוי, ועל כן צוה לו לצאת מן החדר לכתוב קווטל חדש ויוסיף תיבות אלו: שתתמלא הריונה ותלד בניקל, ויכנס שוב. וכן עשה וחזר עם הקווטל החדש, שאל הרבי, ומה עם הפדיון? על כן הוציא סכום קטן ונתנו, אך הרבי ביקש, שיתן שוב סכום כפי שנתן בראשונה. אחר שגמר לקרוא קווטל זה, חזר ואמר שעדיין חסר דבר מה, ושיוסיף עוד פעם תיבת 'בניקל' וכן 'בלי שום עין הרע', ויצא וכתב מחדש, ושוב ביקש 'פדיון' שלם, ואחר שקרא פעם השלישית, אמר שגם זה עדיין אינו מספיק, ויכתוב קווטל חדש ויוסיף בלי עין הרע ואח"כ לכתוב ארבע פעמים ח"ו [=חס ושלום]. האברך כבר לא נשאר לו מעות ולקח הלוואה, וכך נכנס עם פדיון נוסף, ורק עתה בירכו הרבי.

ואכן לימים הרופא אמר שזה מקרה מאד קשה, ואין מה לעשות, החסיד רץ לרבי, וסיפר את דברי הרופא, אמר הרבי: תגיד לו,

הוא מחתרת ברקיע ופשט ידו וקבלו, בלא ידיעת מדת הדין.

וְרַשְׁעַת הַרְשָׁע לֹא יִכְשַׁל בָּהּ בְּיוֹם שׁוּבוֹ

והנה מנשה עשה תשובה שלא מרצונו אלא מתוך יסורים

גדולים ובכל זאת התקבל בתשובה,

והדברים מפורשים בדברי חז"ל

(מדרש רות ה, ו) כמו שנאמר (דברי

הימים ב, לג יא), ויבא עליהם ה' את

שרי הצבא אשר למלך אשור וילכדו

את מנשה 'בחוחים', דהיינו

שהכניסו אותו לקדירה של נחושת,

והיו מסיקים אש מתחתיו, והיה

עומד וצווח, צלם פלוני צלם פלוני,

הצילנו. כיון שראה שלא הועילוהו

כלום התחיל לעשות תשובה ואמר,

זכור הייתי שהיה אבא מְקַרָּא אותי

הפסוק (דברים ד, ל) בצר לך ומצאוך

כל הדברים האלה, ושבת עד ה'

אלקיך, כי אל רחום ה' אלקיך. ועתה

אני צועק אליו וכו'. באותה שעה

עמדו מלאכי השרת וסתמו כל

החלונות של מעלה, ואמרו לפניו

רבון העולם, אדם שהעמיד צלם

בהיכל אתה מקבלו בתשובה? אמר

להם אם איני מקבלו בתשובה, הריני

הרחמים. בסופו של דבר, יצא מהם מנשה שהעמיד צלם בהיכל, ואחר

כך עשה תשובה.

הרה"ק רבי יונתן אייבשיץ
ביערות דבש (ח"ב דרוש

ט"ו) ביאר שחזקיה אכן ראה ברוח

הקדש שיוולד לו בן רשע, אך לא

ידע שישוב בתשובה, כי את זה אי

אפשר להשיג, כיון שהוא נגד שורת

הדין, שכן הקב"ה ריחם עליו וחתר

לו חתירה מתחת כסא כבודו, ועשה

לו שביל מוצנע לבל יקטרגו עליו

מלאכי השרת, וזה שער מיוחד

לדופקי בתשובה.

ואכן בגמרא סנהדרין (קג, א)

מצינו, אמר רבי יוחנן כל

האומר מנשה אין לו חלק לעולם

הבא, מרפה ידיהן של בעלי תשובה

וכו', שכן מנשה עשה תשובה

שלושים ושלוש שנים וכו', מלמד

שעשה לו הקדוש ברוך הוא כמין

מחותרת ברקיע כדי לקבלו בתשובה

מפני מדת הדין, וברש"י שמידת

הדין היתה מעכבת שלא להקביל פני

מנשה בתשובה, ועשה הקדוש ברוך

ונותן לבו לשוב להשי"ת ברצון שלם, כבר נפסק שקונה את הכפל, וכדביארו בגמרא שהרי זה כאומר לכשתגנב ותרצה ותשלמיני (ועיי"ש אם הוי מטעם משיכה או חצר וכו') פי' אף שחטא האדם ובאמת חייב הוא, ברצון אמיתי לשוב לה' זדונות נעשין לו כזכיות.

שערי תשובה לעולם פתוחים

הרה"ק רבי מאיר יחיאל מאוסטראווצא, ביאר בדרך דומה את הפסוק **אם במחלת יבוא הגנב,** שלפעמים זה שהלך אחר יצרו כבר אינו יכול לשוב כיון שמידת הדין מקטרגת נגדו, על כן העצה היעוצה, שיבוא במחלת, דהיינו שיעמוד לפני ה', ויצעק אליו עד שיחתור לו חתירה מתחת כסא כבוד כפי שנעשה למנשה, וזה גם מרומז בלשון חז"ל גנבא אפום מחתרתא רחמנא קריא, ואם יצעק, יפתח לו שער מיוחד, כי תמיד אפשר להתקרב להקב"ה על ידי שביל נסתר.

נועל פתח בפני כל בעלי תשובה. מה עשה הקב"ה, חתר לו חתירה מתחת כסא כבודו, ממקום שאין מלאך יכול לשלוט.

השמר לך ושמור נפשך מאד

כי יתן איש אל רעהו כסף או כלים לשמור וגו', ובשפת אמת (תרל"ה) לומד מדיני השומרים דרך בעבודת ה', כי יתן איש אל רעהו כסף או כלים לשמור וגו', הקב"ה נותן לאדם כסף וכלים לשמור, כסף הוא הכיסופין והחשק, וכלים היינו כוחות הגוף המיוחדים לעבודתו ית', והאדם חייב לשמור עליהם כדין שומר שכר, שכן שכרו כפול מן השמים, והנה היצה"ר הוא השטן הוא הגנב, בא לגנוב מן האדם, והנה מדיני השומרים הוא, שאם שולח יד בפקדון מתחייב באונסין, ולכן מי שאינו מרחיק עצמו מן התענוגים, מתחייב אף באונסין. ועוד יש ללמוד מכאן, שאם חוזר בתשובה ותופס את הגנב, הרי זה מקבל כפל, היינו אם האדם ניצול ממנו יש לו יתרון כי הגנב משלם כפל, ולא זו בלבד, אלא אפילו רק אמר 'הריני משלם',

כאן, יש להדר אחר כל מיני שמחה, ובפורים עצמו יש כבר גדר חדש של עד דלא ידע. במגילה נאמר, החודש אשר נהפך מיוגון לשמחה, נמצא דבכל החודש יש את הענין של 'ונהפוך הוא אשר ישלטו היהודים' המה בשונאיהם'.

להרבות בכל מיני שמחה

משנכנס אדר מרבין בשמחה, בכל השנה צריך להיות בשמחה, ובחודש אדר מרבין בכל מיני שמחה, וכדמצינו בחודש אב, שכל דבר המשמח אין לעשות, כגון נטיעה של שמחה וכדומה, הוא הדין

סעודה שלישית פרשת משפטים – שקלים תשפ"ג

לשוב בתשובה, ומראה לו בכל עת את חסרונותיו, כדמצינו שעמלק היה זורק מילות כלפי מעלה, שבזה רצה להחליש הדעת ולהראות לאדם איך שהוא חוטא ופגום עד שאין לו כל תקוה, ובכך אינו נותן לו להרים ראשו.

קיום העולם תלוי במעשי האדם

ועל זה מלמדינו התורה, כי תשא את ראש בני ישראל, כשתרצה להרים ראשם של ישראל,

והסר שטן מלפנינו ומאחרינו

בפרשת שקלים נאמר בתורה, **כי תשא את ראש בני ישראל לפקודיהם, ונתנו איש כופר נפשו לה' בפקוד אתם, ולא יהיה בהם נגף בפקוד אותם.** המגיד מקאזנין זי"ע ביאר, כי תשא את ראש בני ישראל, כשאתה רוצה להרים את ראשן של ישראל, אחר שנפל רוחם בקרבם, שהרי היצר לא רק שמחטיא את האדם, אלא גם אחר כך, עומד בדרכו ואינו מניחו

חטא, אלא רוצה גם להתערב בחשבון נפשו, ולהביא עוצב בליבו, אלא צריך לעזבו לגמרי, ולדעת שהוא שקול מחצה על מחצה, והמעשה הבא הוא החשוב אשר יכריע את נפשו, וכן את כל העולם, שהמעשה שלו יש לו השפעה עמוקה גם על כל העולם.

העשיר לא יתגאה והדל אל יתייאש

כ"ק אַזְמוּרִי וְצִלְלָהּ פִּירֵשׁ בְּדֶרֶךְ זֶה אֶת הַפְּסוּק, הַעֲשִׂיר לֹא יִרְבֶּה וְהַדֵּל לֹא יִמְעִיט, שֶׁהַעֲשִׂיר מוֹרָה עַל זֶה שֶׁהוּא בַעַל מְדִרְיָגָה, לֹא יִרְבֶּה שְׁלֵא יָבֵא לְיָדֵי גְבָהוֹת, שִׁידַע שֶׁגַם הוּא עֵלּוּל לִפְּוֹל, כְּמוֹ שֶׁאִמְרוּ חֲזו"ל (אַבוֹת ב, ד) וְאֵל תִּאֲמִין בַּעֲצַמְךָ, כִּי הַיֵּצֵר שׁוֹלַח נִסְיוֹנוֹת לְכָל הַמְּצַבִּים. וְהַדֵּל לֹא יִמְעִיט, שֶׁגַם הוּא יִכּוֹל לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה, וְבִאֲמַת הָאָדָם אֵינּוּ יוֹדַע אֶת מַצְבּוֹ לְאִשׁוּרוֹ, כִּי לַפְּעָמִים אֵף שֶׁחֲטָא אִם מִתְחַרֵּט הָרִי הַחֲטָא נּוֹפֵל וְהוֹלֵךְ, כְּדֹאִמְרוּ חֲזו"ל (בְּרֵכוֹת יב, ב) כָּל הָעוֹשֶׂה דְבַר עֲבִירָה וּמִתְבַּיֵּשׁ בּוֹ מוֹחֲלִין לוֹ עַל כָּל עוֹנוֹתָיו וְכוּ'. נִמְצָא שֶׁהָאָדָם

לְפִקּוּדֵיהֶם, מְכַל הַחֲסֵרוֹנוֹת שֶׁנַּעֲשׂוּ עַל יְדֵי עוֹנוֹתֵיהֶם, (מִלְשׁוֹן 'וַיִּפְקְדוּ' מִקּוּם דוּד), שִׁישְׁכַח מִן הָעֵבֶר וַיִּמְשִׁיךְ לֵלְכַת בְּדֶרֶךְ ה', הַעֲצָה לְכַךְ הוּא, שְׁכַל אֶחָד יִתֵּן לֵה' מַחְצִית הַשְּׁקָל, הַמּוֹרָה עַל 'מִשְׁקָל שֶׁל מַחְצִית', דִּהְיִינוּ שִׁידְמָה בַּעֲיֵנֵינוּ שֶׁהוּא בַּמִּשְׁקָל מַחְצָה עַל מַחְצָה, כְּמֵאִמֵּר חֲכָמֵינוּ (קִידוּשֵׁין מ, ב) לְעוֹלָם יִרְאֶה אָדָם עֲצָמוֹ כְּאֵילוֹ חֲצִיו חֵיִיב וְחֲצִיו זְכָאֵי עֲשֵׂה מִצְוָה אַחַת וְכוּ' אִשְׁרֵיו שֶׁהַכְּרִיעַ אֶת עֲצָמוֹ וְאֶת כָּל הָעוֹלָם לְכַף זְכוּת וְכוּ'.

לְכָן צִרִיךְ שִׁידַע הָאָדָם שֶׁבַּמַּעֲשֵׂה הַבָּא שְׁלוֹ יִכְרִיעַ אֶת כָּל הָעוֹלָם לְטוֹב אוֹ לְמוֹטֵב, כִּךְ צִרִיךְ הָאָדָם לְהִרְגִישׁ, כְּגוֹן כְּשֶׁהָאָדָם חוֹשֵׁב שֶׁכֹּבֵר הַפְּסִיד הַכָּל, וְאֵין יִכּוֹל לְהִתְרוֹמֵם, צִרִיךְ לְדַעַת שֶׁבַּמַּעֲשֵׂה אֶחָד יִכּוֹל לְשַׁנוֹת אֶת כָּל הָעוֹלָם לְטוֹב, וְגַם לְהִיפֵךְ אִם עוֹמֵד בַּמִּקּוּם גְּבוּהָה עֵלּוּל חֲיוֹ לְקַלְקֵל, עַל כֵּן צִרִיךְ תְּמִיד לְדַעַת שֶׁהוּא מַחְצָה עַל מַחְצָה, וַיֵּשׁ לוֹ תְּקוּהָ, וְאֵל יִתֵּן לִיצֵר הַמַּחְטִיא אוֹתוֹ לְהִמְשִׁיךְ לְבִלְבַל אוֹתוֹ, שֶׁלֹּא זֶה בְּלִבְדֵּי שֶׁהֵבִיאוּ לְיָדֵי

תשובה מאהבה ובשמחה

וְהִנֵּה 'דמעה' רומז להעבודה של חודש תשרי, שהתשובה נעשית על ידי חרטה ודמע והתבוננות בכל המעשים, כדי שיהא ראוי לעמוד במשפט לפני ה'. אך בחודש ניסן הוא זמן של תשובה מאהבה, שמשתוקק לעבודת ה', וזה מתחיל כבר בשבת שקלים, כדאמרינן בפיוט 'ושקל אשא בבית נכון ונישא', שמכניס את התשוקות והנדיבות לב בענינים רוחניים, ובאופן זה נעשה מתוקן בדרך ממילא, על כן עתה הוא זמן של שמחה והתקרבות לבורא כל עולמים מתוך אהבה ורצון, יתן ה' שעתה בזמן של ד' פרשיות נתקרב לה', ונזכה לגאולה שלימה במהרה בימינו אמן.

באמת אינו יודע דרגתו, אך כשיצר הרע מנהל החשבונות עבור האדם, תמיד יראה את חלק הגרוע, על כן צריך שיחשוב שיש לו תפקיד חשוב בעולם, ובמעשה הבא יכול לחזור לשקל הקודש.

ב' מיני תשובה

החתם סופר מביא מאמר בענין תשובה מרבו הרה"ק בעל הפלאה זי"ע, כתיב הזורעים בדמעה ברנה יקצורו דהנה יש ב' תיקונים על חטאים חמורים, א' הזורעים בדמעה, דהיינו לבכות במר נפשו, וטיפות דמעות עיניו מכפרים, ב' ברנה יקצורו, היינו לעבוד את ה' מתוך שמחה וזמירות, ובכך קוצר את הקליפות כזומר כרם עכל"ק.

הרה"ק רבי לייבעלע אייגער זי"ע

אחד הברלה פרשת בשלח תשפ"ד

בנן של קדושים

השבוע (כ"ב בשבט) היארצייט של הרה"ק רבי לייבעלע אייגער, היה נכדו של הגאון ר' עקיבא אייגער, ובנו של הגאון ר' שלמה אייגער, התקרב לחסידות אצל הרבי מקאצק זי"ע.

שאו ידיכם קודש

אביו ר' שלמה אייגער היה מגדולי המתנגדים, כאשר בנו נתפס לחסידות, ובא לו אצל אביו רעק"א והשיח לפניו את צרתו, שאל אותו רעק"א האם החסידים נזהרים בנטילת ידים, וכשענה שמקפידים מאד, אמר לו אביו רעק"א 'אויב אזוי, קען ער דארט בלייבען'.

והייתם נקיים

בשנה ראשונה לנישואיו, נסע למשך כמה חודשים לשהות בצילו של הרה"ק מקאצק, ולחותנו המתנגד היטב חרה לו שחתנו נתפס לחסידות, ולא הסכים לכך בשום פנים, עד שהחליט לנסוע לקאצק לטעון עם הרבי, וכאשר נכנס אל הרבי שאל, הלוא בתורה כתוב לאמור, 'נקי יהיה לביתו שנה אחת', ואיך יתכן שבשנה ראשונה יעזוב איש את ביתו זמן כה רב, ענה לו הקאצקער 'אילו הייתי יודע שבביתו יהיה כל כך 'נקי' כמו אצלי, הייתי שולחו לביתו'...

לא תכירו פנים... כקטן כגדול...

יש איזה סיפור, כשבא אחד המתנגדים לקאצק ושאל מאחד היכן רבי לייבעלע, ענה לו שהוא בלשון חריף, בוודאי כוונתך ללייבעל שלמה עקיבא'ס, אומרים שהחידושי הרי"ם עשה מיד מחאה ברבים על שדיבר כן

אודות רבן של ישראל. אכן היה שם 'א שארפע שפראך'. (וזאת לדעת, כי לא כל מה שעשה מאן דהו על שם קאצק, אומר שכן צריך לנהוג, ולא זו ענין החסידות וד"ל).

כבוד רבו קודם

כשאביו הגאון ר' שלמה אייגער שהיה מגדולי הדור, הגיע לקאצק להחזיר את בנו, שאל את פי הרבי, 'ומה עם כיבוד אב?' אמר לו הרבי, הלוא אמרו חז"ל שלושה שותפים הם באדם, הקב"ה ואביו ואמו, הגוף מהאב והאם והנשמה מהרבש"ע, ואמר אלי לא הגיע אלא חלקו של הקב"ה... ברמזו שטענתו אינו אלא על חלק הגוף, והוא אינו צד לעסק זה.

דרך מצוותיך ארוץ

א באקאנטע מעשה, רעק"א למד בחברותא עם נכדו ר' לייבל, והזכיר את שאלת הירושלמי (מובא בתוס' שבת ה, ב) דלפי שיטת בן עזאי שסובר 'מהלך כעומד דמי', איך יתכן שאדם יתחייב כשהולך ד' אמות ברשות הרבים, הלא בכל אמה ואמה שהולך נעשה 'כמי שהונחה' ויפטר, ומתריך הירושלמי דהחיוב שייך דוקא ב'קופץ' ד' אמות בבת אחת, והקשה רעק"א, דלפי שיטה זו, אמאי גזרו חכמים שלא יתקעו בשופר ולא יקראו במגילה בשבת, שמא יעבירונו ד' אמות ברה"ר, הלוא לשיטת בן עזאי אין זה אלא חשש רחוק שיקפוץ ד' אמות, והוא מילתא דלא שכיחא? ר' לייבעלע שהיה בתחילת דרכו בחסידות ענה בהתלהבות, כשיהודי הולך לדבר מצווה בחשק ובהתלהבות בוודאי יש לחוש שיקפוץ...

הצלת נפשות דוחה תלמוד תורה

הרב מבריסק סיפר מעשיות מהרה"ק ר' לייבעלע אייגער*, תחת אחד השיחין סיפר דבר פלא, שפעם בעת שלמד רעק"א עם בנו רבי שלמה,

* הרה"ק ר' לייבעלע זי"ע מאד מקובל אצלם, הרי זה נכד של רעק"א, ויש להם מהלכים לבאר כוונתו וכוונת אביו ר' שלמה וכו', יש סוגיא שלימה בבריסק איך לומדים ר' לייבעלע אייגער...

נעלם פתאום רעק"א באמצע הלימוד למשך כעשרים דקות, כשחזר אמר לבנו שב"ה פעל בתפילתו להציל את נכדו רבי לייבלע, שכן באותו עת נכנס לתוך יער בעיר מרוחקת, שקוע בתלמודו כדרכו, ונפל שם לתוך שלג עמוק, והיה נמצא בסכנת חיים, לכן יצאתי להתפלל עבורו שינצל, אולם איני מוחל לו על הביטול תורה של העשרים דקות שנגרם לי על ידו.

ותלמוד תורה כנגד כולם

כאשר שמע רבי לייבל'ע על הצער שגרם לזקיניו, נגע הדבר ללבו, והתענה עשרים שבועות כנגד אותם עשרים דקות של ביטול תורה של זקנו...

מקאצק לאיזביצא

הוא היה תלמיד של הרבי מקאצק, ואחר כך הסתופף בצילו של המי השילוח מאיזביצא, לאחר מכן ואחר הסתלקותו קיבל עליו את הנהגת העדה, בין המסתופפים בצילו נמנה גם ידידו הרה"ק רבי צדוק זי"ע שקיבל עליו את מרותו.

נשארו ממנו ספרים נפלאים 'תורת אמת' ו'אמרי אמת', זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל אמן.

אזרחי אמ"ש ינאוו

ניו יארק: 1605-3136-873

ארץ ישראל: 074-7964020

לאנדאן: 4433-0551-7797

קולו
בקודש

נאמער
5

הודעות
ועדכונים

נאמער
1

ניגונים

נאמער
6

שיעורי
תניא

נאמער
2

הודעות
למערכת

נאמער
7

שיחות
קודש

נאמער
3

שידור חי

נאמער
9

מעמדים
ודרשות

נאמער
4

1605-3136-873

”שמעו ותרחי נפשכם”